

INFORMACJA O AKTUALNYM STANIE RYNKU ROLNICZEGO NA ŚWIECIE¹

Surowce roślinne, jadalne i pastewne

Światowa produkcja zarówno pszenicy, jak i zbóż pastewnych w roku gospodarczym 1961/62 była znacznie, bo ok. 10% niższa od rekordowego zbioru 1960/61. Susze zmniejszyły plony w Ameryce Północnej, zwłaszcza w Kanadzie (o 47%, tj. do poziomu 7 mln ton, co oznacza najniższy poziom od 1957 r.). W USA produkcja zmalała także, w rezultacie zastosowania nowej polityki w stosunku do rolnictwa na odcinku zbóż. W sumie północno-amerykańskie zbiory pszenicy wyniosły ok. 40,5 mln ton w porównaniu z 50 mln ton w 1960 r., zaś produkcję zbóż pastewnych tego regionu oszacowano na ok. 20 mln ton niżej niż w roku poprzedzającym. Zbiory roku gospodarczego 1962/63 będą w tym regionie o ponad 5% wyższe, osiągając przypuszczalnie 42,5 mln ton. Składają się na to duże urodzaje tego zboża w Kanadzie (ok. 13,6 mln ton), które przewyższają dalsze zmniejszenie produkcji USA, jakie ma miejsce głównie w następstwie kontynuacji wspomnianej wyżej polityki zmniejszającej obszar zasiewu niektórych zbóż. W Europie Zachodniej, gdzie warunki w czasie siewów jesiennych były niekorzystne, zbiory pszenicy w roku 1961 wyniosły okrażyło 37 mln ton, tj. o 2,7 mln ton mniej niż w roku 1960. Spadek o blisko 5 mln ton miał miejsce w zbożach pastewnych. Ponadto susza dotknęła zbiory pszenicy w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, szczególnie w Turcji. Natomiast na Dalekim Wschodzie w Indiach zebrano więcej pszenicy i jęczmienia niż w 1960 r., a w Japonii plon pszenicy był rekordowy. W tym ostatnim kraju jednak obniżenie produkcji jęczmienia, jakie nastąpiło w myśl realizacji polityki rządu, było większe niż wynosił wzrost produkcji pszenicy.

Więcej pszenicy niż w 1960/61 zasiano i zebrano w roku 1961/62 w Australii i Argentynie. Pomimo to w Australii zarówno plony z 1 ha jak i zbiory wypadły mniejsze od rekordowych z 1960/61. W Argentynie, gdzie żniwa w sezonie 1961 były bardzo słabe, ostatnie wypadły na przeciętnym poziomie.

W roku gospodarczym 1962/63 Europa Zachodnia, jako całość, będzie miała wyższe plony, a śródziemnomorskie regiony geograficzne przypuszczalnie znacznie wyższe plony niż w poprzednim okresie.

Korzystna dla pszenicy relacja cen w stosunku do cen wełny w Australii i polityka subwencyjna w Argentynie, które wpłynęły w kierunku dalszego zwiększenia obszaru tego zboża w ostatnich zasiewach, pozwalają w obu tych krajach spodziewać się jeszcze obfitszych zbiorów również w roku gospodarczym 1962/63.

Pewne zwiększenie zbiorów pszenicy i innych zbóż w stosunku do niskich wyników w 1960 r. nastąpiło w ZSRR. W Europie Wschodniej żniwa 1961 r. były także nieco lepsze.

Przywóz zbóż do Europy Zachodniej był wyższy niż w roku 1960/61 z powodu spadku własnej produkcji, podobnie import do krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Ważnym zjawiskiem od początku roku 1961 były znaczne dostawy do Chin Ludowych, głównie z Kanady i Australii.

W sumie zakupione przez ChRL na okres od I. 1961 do XII. 1963 ilości zbóż, częściowo już wykonane, wynoszą wg obecnego stanu zakontraktowań ponad 11,5 mln ton. Liczba ta obejmuje, oprócz wspomnianych wyżej, realizowanych importów

¹ Opracowane na podstawie *Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics* nr 12, 1961.

pszenicy i jęczmienia, także ostatnie zakupy ponad 850 tys. ton kukurydzy dokonane przeważnie w Republice Półd. Afryki. Kontynuowane były również w poważnych rozmiarach dostawy pszenicy i mąki pszennej z USA na warunkach specjalnych do krajów słabo rozwiniętych.

Utrzymywanie się wysokiego zapotrzebowania importowego, przy równoczesnym spadku produkcji w Ameryce Północnej spowodowały zmniejszenie zapasów eksportowych w roku 1961/62.

Zapasy pszenicy czterech największych eksporterów (USA, Kanada, Argentyna, Australia) spadły z 54 mln ton w roku 1960/61 od ok. 46 mln ton w 1961/1962 r.

Zapasy zbóż pastewnych USA i Kanady także spadły z 81 do 70 mln ton. Nie tylko bowiem znacznie gorzej wypadły zbiory w USA i Kanadzie, ale i popyt na zboża pastewne w tych krajach wzrósł w następstwie braku innych pasz oraz zwiększonego importu do Europy Zachodniej i północnej Afryki.

Statystyka światowych zbiorów ryżu za sezon 1961/62 nie została jeszcze zamknięta. W sumie nie będą się one prawdopodobnie znacznie różniły od poprzedniego roku, kiedy oszacowano je na ok. 239 mln ton.

Produkcja cukru w 1961/62 r., która wynosiła 52,2 mln ton była nieco niższa niż w roku 1960/61 (56,9 mln ton) głównie z powodu gorszego zbioru w Europie.

Światowa produkcja tłuszczów i olejów (nie licząc ZSRR i Chin Ludowych) była w 1962 r. znacznie wyższa w następstwie obfitszych zbiorów nasion oleistych w 1961 r., specjalnie soi w USA. Dostępne już nieoficjalne szacunki zbioru soi w USA w 1962 r., które będą stanowiły podstawę produkcji oleju sojowego w roku gospodarczym 1962/63, informują o nowym rekordowym zbiorze — 19,5 mln ton (1961 — 18,8 mln ton). Jest to następstwo bardzo zachęcających cen gwarancyjnych na ten artykuł w Stanach Zjednoczonych.

Oczekuje się także zwiększenia produkcji smalcu, łożu i tłuszczu technicznych

Na półkuli północnej zbiór jabłek i gruszek był w 1961 r. mniejszy niż w 1960 r., przy gwałtownym spadku w niektórych głównych krajach — importerach Europy. Zwiększony zbiór pomarańcz letnich w Brazylii nie był w stanie wyrównać o wiele słabszych rezultatów zbiorów w Półd. Afryce i Kalifornii.

W produkcji pomarańcz śródziemnomorskich (zimowych) sprzyjające warunki atmosferyczne spowodowały ponownie rekordowy zbiór.

Produkty hodowlane

W pierwszej połowie roku 1961 miał miejsce nieznaczny przyrost produkcji mleka w Europie, Ameryce Północnej i Oceanii w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Przyrost ten przyniósł zwiększenie o 4—5% produkcji masła w Europie i ponowną nadmierną podaż tego artykułu na międzynarodowym rynku. W sierpniu 1961 r. zapasy europejskie przekroczyły wysoki poziom z przed roku. Również światowa produkcja mięsa była w pierwszej połowie 1961 r. wyższa niż przed rokiem, pomimo pewnego zmniejszenia produkcji wieprzowiny w Ameryce Półn. i wołowiny w Australii.

opr. St. Dworski